

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tionde avdelningen)

den 24 september 2020*

”Begäran om förhandsavgörande – Statligt stöd – Artiklarna 107 och 108 FEUF – Förordning (EU) nr 651/2014 – Undantag för vissa kategorier av stöd som är förenliga med den inre marknaden – Bilaga I – Små och medelstora företag – Definition – Oberoendekriterium – Artikel 3.1 – Fristående företag – Artikel 3.4 – Omfattas inte – Offentliga organs indirekta kontroll av 25 procent av kapitalet eller rösterna – Begreppet kontroll och begreppet offentliga organ”

I mål C-516/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Verwaltungsgericht Berlin (Förvaltningsdomstolen i Berlin, Tyskland) genom beslut av den 17 juni 2019, som inkom till domstolen den 9 juli 2019, i målet

NMI Technologietransfer GmbH

mot

EuroNorm GmbH,

meddelar

DOMSTOLEN (tionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden I. Jarukaitis, ordföranden på femte avdelningen E. Regan (referent) och domaren C. Lycourgos,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: handläggaren M. Krausenböck,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 10 juni 2020,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- NMI Technologietransfer GmbH, genom A. Holle och C. Lindemann, Rechtsanwälte,
- EuroNorm GmbH, genom A. Fuchs, M. Netzel och G. Saremba,
- Europeiska kommissionen, genom K. Blanck och V. Bottka, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: tyska.

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3.4 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 om att förklara vissa kategorier av stöd förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 [FEUF] (EUT L 187, 2014, s. 1; rättelse i EUT L 236, 2017, s. 28).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan NMI Technologietransfer GmbH (nedan kallat NMI TT) och EuroNorm GmbH rörande den sistnämndas beslut att inte bevilja NMI TT ett bidrag till finansieringen av ett forsknings- och utvecklingsprojekt till förmån för små och medelstora företag (SMF).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Rekommendation 2003/361/EG

- 3 I skälen 9 och 13 i kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 2003, s. 36) (nedan kallad 2003 års rekommendation) anges följande:

”(9) För att bättre förstå den ekonomiska verkligheten för företag i SMF-kategorin och inte använda den benämningen på sådana grupper av företag vars ekonomiska styrkeförhållanden överstiger ett företag i SMF-kategorin bör man dela upp de olika typerna av företag beroende på om de är fristående, har ett aktieinnehav som inte ger kontroll (partnerföretag) eller är anknutna till andra företag. Den ägarandel som i [kommissionens] rekommendation 96/280/EG [av den 3 april 1996 om definitionen av små och medelstora företag (EGT L 107, 1996, s. 4)] sätts till 25 %, under vilken ett företag betraktas som fristående, bevaras.

...

(13) För att undvika godtyckliga distinktioner mellan en medlemsstats olika offentliga organ och i rättssäkerhetens intresse bör det klargöras att ett företag vars kapital- eller röstandel till minst 25 % kontrolleras av offentliga organ inte tillhör SMF-kategorin.”

Förordning nr 651/2014

- 4 I skälen 30 och 40 i förordning nr 651/2014 anges följande:

(30) För att undanröja olikheter som kan medföra snedvridning av konkurrensen och för att underlätta samordningen mellan olika unionsinitiativ och nationella initiativ som rör små och medelstora företag samt av hänsyn till administrativ klarhet och klarhet om rättsläget, bör definitionen av små och medelstora företag i denna förordning bygga på definitionen i [2003 års] rekommendation.

...

- (40) Små och medelstora företag spelar en avgörande roll för att skapa arbetstillfällen och medverkar allmänt till social stabilitet och ekonomisk utveckling. De små och medelstora företagens utveckling kan dock hämmas av marknadsmisslyckanden som leder till att de drabbas av vissa för sådana företag typiska nackdelar av följande slag. Små och medelstora företag har ofta svårigheter att skaffa kapital eller lån, dels på grund av att vissa finansmarknader är ovilliga att ta risker, dels på grund av att de små och medelstora företagen ofta har begränsade möjligheter att erbjuda säkerheter. De små och medelstora företagens begränsade resurser kan också inskränka deras möjligheter att få tillgång till information, särskilt om ny teknik och nya marknader. För att underlätta för små och medelstora företag att utveckla sin verksamhet bör därför vissa former av stöd till små och medelstora företag undantas genom denna förordning. ...”
- 5 I förordningens artikel 1.1, som har rubriken ”Tillämpningsområde”, föreskrivs följande:
- ”Denna förordning ska tillämpas på följande kategorier av stöd:
- ...
- b) Stöd till små och medelstora företag i form av investeringsstöd, driftstöd och små och medelstora företags tillgång till finansiering.
- ...”
- 6 I artikel 2 i nämnda förordning föreskrivs följande:
- ”I denna förordning gäller följande definitioner:
- ...
2. små och medelstora företag: företag som uppfyller kriterierna i bilaga I.
- ...”
- 7 I artikel 2 i bilaga I till förordning nr 651/2014, med rubriken ”Definition av mikroföretag samt små och medelstora företag”, föreskrivs följande:
- ”1. Kategorin mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF-kategorin) utgörs av företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år.
2. Inom kategorin små och medelstora företag definieras små företag som företag som sysselsätter färre än 50 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år.
3. Inom kategorin små och medelstora företag definieras mikroföretag som företag som sysselsätter färre än 10 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 2 miljoner euro per år.”
- 8 Artikel 3 i denna bilaga, med rubriken ”Typer av företag som beaktas vid beräkning av personalstyrkan och de finansiella beloppen”, har följande lydelse:
- ”1. ’Fristående företag’ är de företag som inte betecknas som partnerföretag enligt punkt 2 eller anknutet företag enligt punkt 3.

2. 'Partnerföretag' är de företag som inte betecknas som anknutna företag enligt punkt 3 och mellan vilka det finns följande förbindelse: ett företag (överordnat företag) innehar ensamt eller tillsammans med ett eller flera andra anknutna företag enligt punkt 3 minst 25 % av kapitalet eller rösterna i ett annat företag (underordnat företag).

Ett företag kan dock betecknas som fristående, och alltså inte anses ha ett partnerföretag, även om tröskelvärdet på 25 % har uppnåtts eller överskridits, om det gäller följande kategorier av investerare och dessa enskilt eller tillsammans inte är anknutna i den mening som avses i punkt 3 till det berörda företaget:

...

b) Universitet eller forskningscentra utan vinstsyfte.

...

d) Självständiga lokala myndigheter som har en årlig budget som understiger 10 miljoner euro och som har färre än 5 000 invånare.

3. 'Anknutna företag' är de företag som mellan sig upprätthåller en av följande förbindelser:

a) Ett företag innehar en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i ett annat företag.

b) Ett företag har rätt att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i ett annat företags styrelse, ledning eller tillsynsorgan.

c) Ett företag har rätt att utöva ett bestämmande inflytande över ett annat företag enligt ett avtal som är slutet med detta eller enligt en bestämmelse i det företags stadgar.

d) Ett företag som är aktieägare eller delägare i ett annat företag förfogar till följd av en överenskommelse med andra aktieägare eller delägare i företaget ensamt över en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i det företaget.

Ett bestämmande inflytande anses inte föreligga då de investerare som avses i punkt 2 andra stycket inte direkt eller indirekt deltar i förvaltningen av det berörda företaget, dock utan att detta påverkar deras rättigheter som aktieägare eller delägare.

De företag som upprätthåller någon av de förbindelser som avses i första stycket via ett eller flera andra företag eller via de investerare som avses i punkt 2 ska också anses som anknutna företag.

De företag som upprätthåller någon av dessa förbindelser via en fysisk person eller en grupp fysiska personer i samverkan ska också anses som anknutna företag, om dessa företag helt eller delvis bedriver sin verksamhet på samma eller angränsande marknader.

...

4. Utom i de fall som avses i punkt 2 andra stycket, kan ett företag inte anses tillhöra SMF-kategorin, om 25 % eller mer av dess kapital eller dess röstandel direkt eller indirekt kontrolleras av ett eller flera offentliga organ, individuellt eller gemensamt.

..."

Direktiv 2006/111/EG

- 9 I artikel 2 i kommissionens direktiv 2006/111/EG av den 16 november 2016 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet (EUT L 318, 2006, s. 17) föreskrivs följande:

”I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) offentliga myndigheter: alla offentliga myndigheter, inbegripet staten och regionala och lokala myndigheter samt alla övriga territoriella myndigheter.

...”

Tysk rätt

Direktivet om det centrala innovationsprogrammet för små och medelstora företag

- 10 Enligt punkt 3.1.1 a i Richtlinie ”Zentrales Innovationsprogramm Mittelstand” (direktiv om det centrala innovationsprogrammet för små och medelstora företag), utfärdat av förbundsministeriet för ekonomi och energi, i dess lydelse av den 15 april 2015, kan små och medelstora företag som har ett driftställe i Tyskland ansöka om stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt.
- 11 I not 3 i detta direktiv anges att bestämmelserna i bilaga I till förordning nr 651/2014 är tillämpliga för att avgöra huruvida ett företag utgör ett litet eller medelstort företag.

NMI-institutets stadga

- 12 I artikel 2 i stadgan för NMI Naturwissenschaftliches und Medizinisches Institut an der Universität Tübingen (nedan kallat NMI-institutet), i den lydelse som den 11 augusti 2015 godkändes av Regierungspräsidium Tübingen (administrativ underavdelning i Tübingen, Tyskland) (nedan kallad NMI-institutets stadga), föreskrivs följande:

”Stiftelsens syfte är att främja vetenskap och forskning. Detta syfte ska särskilt förverkligas genom

- utnyttjande av grundläggande forskningsresultat inom naturvetenskap och medicin och senare utveckling av nämnda resultat till en nivå som gör det möjligt att använda dem i industriell verksamhet.
- genomförande av forsknings- och utvecklingsprojekt för förbundsstatens, delstaternas och forskningsorganens räkning.
- planering, genomförande och utvärdering av forskningsprojekt i nära samarbete mellan upphandlande myndigheter, andra forskningsorgan och kommersiella företag.
- förvärvad kunskap ska på ett ändamålsenligt sätt ställas till specialisters, företags och andra forskningsorgans förfogande.
- organisering av vetenskapliga evenemang.”

- 13 I artikel 5 i stadgan föreskrivs följande:

”Stiftelsens organ utgörs av

1. styrelsen,
2. ledningen.”

14 Enligt artikel 6 i stadgan gäller följande:

”1) Styrelsen har följande ledamöter:

- a) en företrädare för Ministerium für Finanzen und Wirtschaft Baden-Württemberg (finans- och ekonomiministeriet i delstaten Baden-Württemberg),
- b) en företrädare för Ministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst Baden-Württemberg (ministeriet för vetenskap, forskning och konst i delstaten Baden-Württemberg),
- c) borgmästaren i staden Reutlingen.
- d) rektorn vid universitetet i Tübingen.
- e) tre professorer vid universitetet i Tübingen,
- f) ordföranden för Hochschule Reutlingen (Reutlingens högskola),
- g) en företrädare för ett institut vid Fraunhofer-Gesellschaft zur Förderung der angewandten Forschung e.V.
- h) sex personer inom affärsvärlden.

De ledamöter som avses i punkterna e-h ska utses av finans- och ekonomiministeriet i delstaten Baden-Württemberg, de ledamöter som avses i punkterna e och f ska utses i överenskommelse med ministeriet för vetenskap, forskning och konst i Baden-Württemberg och på förslag av universitetet i Tübingen eller Reutlingens högskola. Den ledamot som avses i punkt g ska utses i samförstånd med Fraunhofer-Gesellschaft zur Förderung der angewandten Forschung e.V. De ledamöter som avses i punkt h ska utses i samförstånd med styrelsen, varav en på förslag av handels- och industrikammaren i Baden-Württemberg och en på förslag av Landesverband der baden-württembergischen Industrie eV (delstaten Baden-Württembergs industriförbund).

2) Finans- och ekonomiministeriet kan utse två personer som är knutna till stiftelsens arbete till styrelsen.

...

5) Verksamheten inom styrelsen utförs på ideell grund.”

15 Artikel 7 i NMI-institutets stadga har följande lydelse:

”1) Styrelsen fastställer principerna för stiftelsens arbete inom ramen för de uppgifter som avses i artikel 2 och övervakar att dessa iakttas.

2) Styrelsen ska efter överläggningar fastställa följande:

- a) stiftelsens långsiktiga planering för forskning, utveckling och utvidgning,
- b) den finansiella planeringen på medellång och lång sikt och upprättandet av affärsplanen och personalförteckningen.

- c) utnämning och entledigande av styrelsen,
 - d) ansvarsfrihet för styrelsen.
 - e) utnämning av revisorn.
 - f) godkännande av rättsakter...;
 - g) ändring av stiftelsens stadgar och upplösning av stiftelsen.
- ...”

16 I artikel 13 i stadgan föreskrivs följande:

”1) Stadgan kan ändras och stiftelsen kan upplösas genom beslut av styrelsen. Ledningen ska höras i förväg. För beslut krävs en majoritet bestående av två tredjedelar av stiftelsens ledamöter.

2) Om stiftelsen upplöses frivillig eller tvångsvis eller de mål som ger rätt till skattelättnader bortfaller, överförs stiftelsens tillgångar till delstaten Baden-Württemberg.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 17 NMI-institutet är en civilrättslig allmännyttig stiftelse med rättskapacitet, med säte i Reutlingen (Tyskland), och har till syfte att främja vetenskap och forskning.
- 18 NMI TT är ett bolag med begränsat ansvar med säte på samma adress som NMI-institutet. NMI TT:s verksamhetsföremål är främjande av know-how-utveckling, tillhandahållande av rådgivningstjänster och genomförande av avtalsbaserad forskning inom ingenjörsteknik, vetenskap och medicin. NMI TT, vars forskningsområden till viss del även sammanfaller med NMI-institutets, har till syfte att, med ekonomisk vinst, omsätta NMI-institutets forskningsresultat i praktiken.
- 19 NMI-institutets kapital innehas i huvudsak av privata bolag. Staden Reutlingen äger ungefär 6 procent av kapitalet. NMI-institutets styrelse (nedan kallad stiftelsens styrelse), vars beslut i princip fattas med enkel majoritet, består av 17 ledamöter, däribland en företrädare för finans- och ekonomiministeriet i delstaten Baden-Württemberg, en företrädare för ministeriet för vetenskap, forskning och konst i denna delstat, borgmästaren i staden Reutlingen, ordföranden för och tre professorer vid universitetet i Tübingen, ordföranden för Reutlingens högskola och den verkställande direktören för handels- och industrikammaren i samma stad.
- 20 Den 26 juli 2016 ingav NMI TT en ansökan om bidrag till EuroNorm, som är projektansvarig för enskilda projekt enligt direktivet om det centrala innovationsprogrammet för små och medelstora företag, i dess lydelse av den 15 april 2015, och har fått tillstånd av Förbundsrepubliken Tyskland, företrätt av förbundsministeriet för ekonomi och energi, att utföra administrativa uppgifter på området för bidrag i eget namn och enligt offentlig rätt. Ansökan avsåg finansiering under perioden från den 1 september 2016 till den 31 augusti 2018 av ett forsknings- och utvecklingsprojekt enligt nämnda direktiv.
- 21 EuroNorm avslog ansökan genom beslut av den 28 februari 2017 med motiveringen att NMI TT inte kunde anses tillhöra SMF-kategorin, i den mening som avses i bilaga I till förordning nr 651/2014, eftersom en sådan kvalificering enligt artikel 3.4 i denna bilaga inte är möjlig om 25 procent eller mer av företagets kapital eller dess röstandel direkt eller indirekt kontrolleras av ett eller flera offentliga organ, individuellt eller gemensamt. Enligt EuroNorm är det visserligen uteslutet att offentliga organ

direkt kontrollerar NMI TT, eftersom 90 procent av bolagets kapital innehas av en civilrättslig stiftelse, närmare bestämt av NMI-institutet. Det kan emellertid presumeras att offentliga organ utövar indirekt kontroll, eftersom majoriteten av ledamöterna i stiftelsen utgörs av företrädare för en delstat, en stad, ett universitet och en högskola samt för en handels- och industrikammare, som också är ett offentligt organ enligt tysk rätt. Eftersom NMI-institutet och NMI TT är närstående företag, i den mening som avses i artikel 3.3 a i nämnda bilaga, är inte heller undantagsregeln i artikel 3.2 andra stycket a–d i samma bilaga tillämplig.

- 22 NMI TT begärde omprövning av detta beslut och gjorde gällande att EuroNorm hade felbedömt det inflytande som de offentliga organen har över NMI-institutet och därmed över bolaget. Till skillnad från en förening eller ett bolag med begränsat ansvar vars transaktioner bestäms genom beslut som fattas av majoriteten av dess medlemmar eller delägare, grundar sig nämligen en civilrättslig stiftelses verksamhet uteslutande på grundarnas vilja. I förevarande fall kan stiftelsens styrelse således varken påverka NMI-institutets eller NMI TT:s beslut. Styrelsen ska snarast ses om en rådgivande specialistinstans. Styrelsens ledamöter utövar dessutom sin verksamhet ideellt och sammanträder endast en gång per år.
- 23 EuroNorm fann den 12 juni 2017 att det inte fanns skäl att ändra det tidigare beslutet och preciserade att stiftelsens styrelse styrde NMI-institutet genom de uppgifter som den hade tilldelats i institutets stadgar. Med tanke på att NMI TT:s verksamhetsområde även omfattades av syftet med NMI-institutets verksamhet ansåg EuroNorm dessutom att de offentliga myndigheterna måste presumeras ha ett tillräckligt inflytande över detta bolag.
- 24 NMI TT överklagade detta beslut till Verwaltungsgericht Berlin (Förvaltningsdomstolen i Berlin, Tyskland) och underströk därvid den vidsträckt behörighet som en stiftelses ledning i allmänhet har. I förevarande fall var det därmed inte möjligt för stiftelsens styrelse att, inom ramen för NMI-institutet, instruera ledningen. Styrelsen kunde inte heller styra NMI-institutets utövande av de sociala rättigheter som det har i NMI TT. EuroNorm vidhöll att stiftelsens styrelse, vars ledamöter till övervägande del företrädde offentliga organ, mot bakgrund av de befogenheter som den gavs i NMI-institutets stadga, hade ett dominerande inflytande på NMI-institutet och därmed på NMI TT.
- 25 Den hänskjutande domstolen anser att utgången i målet beror på huruvida EuroNorm gjorde en riktig bedömning när den fann att NMI TT, med tillämpning av artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, inte kunde anses tillhöra SMF-kategorin i den mening som avses i denna bilaga, och således gjorde en riktig bedömning när den avlog NMI TT:s ansökan om bidrag, samtidigt som EuroNorm bedömde att det aktuella forsknings- och utvecklingsprojektet i sig var berättigat till den begärda finansieringen. Den hänskjutande domstolen vill därför få klarhet i huruvida det under de omständigheter som är aktuella i det nationella målet ska presumeras att offentliga organ indirekt utövar kontroll över NMI TT genom NMI-institutet.
- 26 Mot denna bakgrund beslutade Verwaltungsgericht Berlin (Förvaltningsdomstolen i Berlin) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:
- ”1. Kan ett bolag med begränsat ansvar som bedriver ekonomisk verksamhet anses inte tillhöra [SMF]-kategorin, enligt artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, redan av den anledningen att 90 procent av bolagets aktiekapital innehas av en civilrättslig stiftelse i vars styrelse med 17 ledamöter, vilken inte har rätt att bedriva affärsverksamhet, ingår två företrädare för ministerier, borgmästaren i en stad, rektorn för ett universitet, tre professorer vid detta universitet, ordföranden för en högskola och den verkställande direktören för en industri- och handelskammare?
2. Ska statliga universitet och högskolor och tyska industri- och handelskamrar anses vara offentliga organ i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014?

3. Ska personer som arbetar ideellt i stiftelsens styrelse anses vara offentliga organ i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014 enbart av den anledningen att de har arbete vid ett offentligt organ som huvudsysselsättning?
4. Krävs för att kontroll ska anses utövas av offentliga organ, i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, att de offentliga organen, på grund av ett rättsförhållande, kan instruera de ideellt arbetande styrelseledamöterna att rösta på ett visst sätt?
5. Krävs för att indirekt kontroll av röstandelen av offentliga organ ska anses föreligga att det är fastställt att de offentliga organen påverkar styrelseledamöterna för att dessa ska utöva sin rösträtt på det sätt som de offentliga organen har bestämt?
6. Ska offentliga organ anses utöva indirekt kontroll av röstandelen redan när det är möjligt att ideellt arbetande styrelseledamöter i samband med sin verksamhet i styrelsen tar hänsyn till sina offentliga organs intressen?
7. Förutsätter formuleringen 'kontrolleras ... gemensamt', i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, att det kan fastställas att de offentliga organen har intagit en gemensam ståndpunkt beträffande röstandelen?
8. Har det för formuleringen 'kontrolleras', i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, betydelse hur [NMI-institutets] stadgar faktiskt används eller har en möjlig tolkning av stadgarnas ordalydelse betydelse?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

- 27 Den hänskjutande domstolen har ställt de åtta frågorna, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i, vilket särskilt framgår av lydelsen av den första frågan, huruvida artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014 ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken ett företag inte kan anses tillhöra SMF-kategorin när det organ som innehar huvuddelen av detta företags kapital, även om det inte har rätt att sköta den dagliga ledningen av detta företag, till övervägande del består av ledamöter vilka företräder offentliga organ, i den mening som avses i denna bestämmelse, varmed de sistnämnda, enbart av den anledningen, gemensamt indirekt kontrollerar, i den mening som avses i denna bestämmelse, det första företaget.
- 28 Den hänskjutande domstolen vill härvid, såsom framgår av den andra och den tredje frågan, få klarhet i huruvida begreppet "offentligt organ" kan omfatta enheter, såsom universitet och högskolor samt en handels- och industrikammare, utan att det därvid har betydelse att de personer som utses av dessa organ utövar ledamotuppdraget i det berörda företaget ideellt.
- 29 Den hänskjutande domstolen har vidare ställt frågorna 4–8 för att få klarhet i huruvida det, för att det ska anses föreligga kontroll, i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, är tillräckligt att offentliga organ, om än indirekt, gemensamt innehar minst 25 procent av kapitalet eller röstandelen i det berörda företaget, i enlighet med bolagsordningen för det företag som utövar den direkta kontrollen över företaget, utan att det dessutom är nödvändigt att undersöka huruvida dessa organ kan påverka och samordna sina företrädare när de utövar sin rösträtt eller huruvida de sistnämnda faktiskt beaktar nämnda organs intressen.

- 30 Det framgår av de uppgifter som EU-domstolen förfogar över att dessa frågor har ställts i samband med en ansökan om bidrag som hade lämnats in av ett företag, NMI TT, som utgör en "spin-off" av en civilrättslig stiftelse, NMI-institutet, som innehar 90 procent av kapitalet och 88,8 procent av röstandelen i detta företag och vars styrelse bland annat består av två representanter för delstatsministerier, borgmästaren i en stad, rektorn och tre professorer för ett universitet samt av ordföranden för en högskola i denna stad och den verkställande direktören för en industri- och handelskammare i samma stad, vilka tillsammans utgör en majoritet i stiftelsens styrelse.
- 31 Vid prövningen av dessa frågor ska det erinras om, vilket bland annat framgår av skäl 40 i förordning nr 651/2014, som har till syfte att förklara vissa kategorier av statligt stöd förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 FEUF, att kommissionen har en positiv inställning till statligt stöd till små och medelstora företag till följd av marknadsmisslyckanden som innebär att dessa företag utsätts för ett antal hinder som begränsar den utveckling av dem som vore socialt och ekonomiskt önskvärd.
- 32 Enligt artiklarna 2 och 3 i bilaga I till förordning nr 651/2014 kan ett företag anses tillhöra SMF-kategorin, i den mening som avses i denna förordning, om det uppfyller tre kriterier, nämligen ett kriterium som avser antalet anställda, ett finansiellt kriterium som avser årsomsättningen eller balansomslutningen samt ett kriterium som avser oberoende (se, analogt, dom av den 29 april 2004, Italien/kommissionen, C-91/01, EU:C:2004:244, punkt 47).
- 33 Vad gäller det sistnämnda kriteriet, vilket är det enda som är i fråga i det nationella målet, har EU-domstolen slagit fast att det syftar till att säkerställa att de åtgärder som är avsedda för företag i SMF-kategorin verkligen kommer de företag till godo för vilka storleken utgör ett hinder och inte de företag som tillhör en stor koncern och som således har tillgång till medel och stöd som deras konkurrenter av motsvarande storlek inte har (se, analogt, dom av den 29 april 2004, Italien/kommissionen, C-91/01, EU:C:2004:244, punkt 50).
- 34 Detta kriterium syftar således till att bättre förstå – såsom bland annat framgår av skäl 9 i 2003 års rekommendation, som, såsom anges i skäl 30 i förordning nr 651/2014, ligger till grund för benämningen SMF, vilken definieras i bilaga I till denna förordning – den ekonomiska verkligheten för SMF och till att benämningen SMF inte ska användas på sådana grupper av företag vars ekonomiska styrkeförhållanden överstiger ett företag i SMF-kategorin, för att se till att de fördelar som ges SMF-kategorin i lagstiftning eller genom andra åtgärder kommer de företag till godo som har ett verkligt behov av dem (se, analogt, dom av den 27 februari 2014, HaTeFo, C-110/13, EU:C:2014:114, punkt 31).
- 35 I enlighet härmed avses, enligt artikel 3.1 i bilaga I till förordning nr 651/2014, med "fristående företag" de företag som inte betecknas som "partnerföretag" enligt punkt 2 eller "anknutet företag" enligt punkt 3 i denna artikel.
- 36 Enligt artikel 3.3 a i denna bilaga ska två företag betecknas som "anknutna" bland annat om ett av dem innehar en majoritet av rösterna för aktierna i det andra, medan två företag enligt artikel 3.2 första stycket i nämnda bilaga ska kallas "partnerföretag" om de inte betecknas som "anknutna företag" men det ena företaget ensamt eller tillsammans med ett eller flera närstående företag innehar minst 25 procent av kapitalet eller rösterna i det andra, med förbehåll för de undantag som räknas upp i artikel 3.2 andra stycket a–d i samma bilaga.
- 37 I den sistnämnda bestämmelsen föreskrivs att ett företag ska betecknas som "fristående", i den mening som avses i artikel 3.1 i bilaga I till förordning nr 651/2014, även om 25 procent eller mer av dess kapital eller dess röstandel innehas av vissa kategorier av investerare, såsom bland annat, enligt artikel 3.2 andra stycket b och d i denna bilaga, universitet och vissa självständiga lokala myndigheter, förutsatt att dessa investerare inte, enskilt eller tillsammans, är anknutna i den mening som avses i artikel 3.3 i nämnda bilaga till det berörda företaget.

- 38 I detta sammanhang fastställs emellertid i artikel 3.4 i denna bilaga en allmän undantagsregel för beteckning som SMF, enligt vilken ett företag inte anses tillhöra SMF-kategorin ”om 25 procent eller mer av dess kapital eller dess röstandel direkt eller indirekt kontrolleras av ett eller flera offentliga organ, individuellt eller gemensamt”, med mindre än att dessa organ, såsom preciseras i samma bestämmelse, ingår i de kategorier av investerare som räknas upp i artikel 3.2 andra stycket i nämnda bilaga.
- 39 Det följer av samtliga dessa bestämmelser att ett företag inte kan anses tillhöra SMF-kategorin, i den mening som avses i bilaga I till förordning nr 651/2014, om minst 25 procent av dess kapital eller röster kontrolleras, även indirekt, av ett eller flera offentliga organ, enskilt eller gemensamt, utom när de sistnämnda är investerare som inte är knutna till detta företag, i den mening som avses i artikel 3.3 i denna bilaga, och som räknas upp i artikel 3.2 andra stycket a–d i nämnda bilaga.
- 40 I förevarande fall är det, såsom framgår av svaren på de frågor som EU-domstolen ställde vid förhandlingen, utrett att NMI TT, som nekades beteckningen SMF genom det beslut som är aktuellt i det nationella målet, är ett företag som är anknutet till NMI-institutet, i den mening som avses i artikel 3.3 a i bilaga I till förordning nr 651/2014, eftersom institutet innehar majoriteten av rösterna. Av detta följer att NMI TT inte omfattas av tillämpningsområdet för det undantag som föreskrivs i artikel 3.2 andra stycket i denna bilaga med avseende på vissa kategorier av investerare.
- 41 Under dessa omständigheter ska det endast prövas huruvida ett företag som NMI TT, i enlighet med den allmänna undantagsregeln i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, enbart på grund av att det indirekt kontrolleras av offentliga organ som är representerade i det företag till vilket det är knutet och som utövar direkt kontroll över företaget, inte kan ingå bland de företag som kan betecknas som SMF, i den mening som avses i denna bilaga.
- 42 Det ska här erinras om att EU-domstolen enligt artikel 267 FEUF inte är behörig att tillämpa regler i unionsrätten på ett visst fall utan endast är behörig att uttala sig om tolkningen av fördragen och de rättsakter som beslutats av unionens institutioner. Det ankommer således varken på EU-domstolen att fastställa de faktiska omständigheter som gett upphov till det nationella målet eller att bedöma vilka konsekvenser detta får för det avgörande som den hänskjutande domstolen har att meddela eller tolka berörda nationella lagar eller andra författningar (dom av den 14 maj 2020, Bouygues travaux publics m.fl., C-17/19, EU:C:2020:379, punkterna 51 och 52).
- 43 Det är mot bakgrund av dessa inledande synpunkter som den hänskjutande domstolens frågor ska besvaras.

Begreppet ”offentligt organ” i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014

- 44 För att avgöra huruvida begreppet ”offentligt organ”, i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, är avsett att omfatta enheter, såsom universitet, högskolor och handels- och industrikammare, ska det erinras om att det, enligt domstolens fasta praxis, följer såväl av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen, att termerna i en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde, i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, oberoende av hur de kvalificeras i medlemsstaterna, med beaktande av bestämmelsens ordalydelse, det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och de mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen (dom av den 5 februari 2020, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Sjömäns påmönstring i Rotterdams hamn), C-341/18, EU:C:2020:76, punkt 40 och där angiven rättspraxis).

- 45 Härav följer att i avsaknad av en hänvisning till nationell rätt i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014 ska begreppet "offentligt organ" i den bestämmelsen anses vara ett självständigt unionsrättsligt begrepp vars innebörd och räckvidd ska vara identiska i samtliga medlemsstater. Det ankommer således på domstolen att tolka begreppet på ett enhetligt sätt inom ramen för unionens rättsordning.
- 46 Vad för det första gäller lydelsen av artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014 ska innebörden och räckvidden av begreppet "offentligt organ" fastställas i enlighet med dess normala betydelse i vanligt språkbruk, eftersom varken denna bestämmelse eller någon annan bestämmelse i förordningen, i synnerhet artikel 2 däri, innehåller någon definition av nämnda begrepp (se, analogt, dom av den 5 februari 2020, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Sjömäns påmönstring i Rotterdams hamn), C-341/18, EU:C:2020:76, punkt 42 och där angiven rättspraxis).
- 47 I sin normala betydelse ska begreppet "offentligt organ" förstås så, att det avser staten, regionala eller lokala myndigheter och organ som har bildats för att särskilt tillgodose allmänna intressen, är rättssubjekt och till större delen finansieras eller kontrolleras direkt eller indirekt av staten, regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentliga organ.
- 48 Av detta följer att artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014 är avsedd att inkludera samtliga enheter och myndigheter som lyder under det offentliga.
- 49 Vad för det andra gäller det sammanhang i vilket bestämmelsen ingår, framgår det av skäl 13 i 2003 års rekommendation, som definitionen av begreppet SMF i den mening som avses i bilaga I till förordning nr 651/2014 grundas på, såsom påpekats i punkt 34 ovan, att det undantag som föreskrivs i samma bestämmelse, av rättssäkerhetshänsyn, omfattar de olika offentliga enheterna i en medlemsstat, i syfte att undvika godtyckliga skillnader mellan dessa.
- 50 I detta hänseende anser domstolen, i likhet med kommissionen, att direktiv 2006/111 – vars syfte är att ålägga medlemsstaterna ett visst antal skyldigheter för att säkerställa insyn i de finansiella förbindelserna mellan dessa stater och offentliga företag, – i artikel 2 a definierar "offentliga myndigheter" så, att det, utöver staten, omfattar alla regionala och lokala myndigheter samt alla övriga territoriella myndigheter.
- 51 Vad för det tredje gäller det mål som eftersträvas med artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, erinrar domstolen om att kriteriet som avser oberoende, såsom anges i punkterna 33 och 34 i förevarande dom, syftar till att säkerställa att de förmånliga åtgärder som är avsedda för företag i SMF-kategorin enbart kommer de företag till godo som saknar tillgång till medel för att övervinna hinder som har samband med deras storlek. På grund av de olika medel, bland annat ekonomiska och finansiella, som de kan använda sig av, kan de enheter och myndigheter som lyder under det offentliga, oberoende av deras art eller organisation, göra det möjligt för ett företag att övervinna sådana hinder.
- 52 Härav följer att begreppet "offentligt organ" i nämnda bestämmelse ska förstås så, att det omfattar varje enhet eller myndighet som lyder under det offentliga, inbegripet regionala eller lokala myndigheter och organ som särskilt har inrättats för att tillgodose allmänna intressen, som är rättssubjekt och som till större delen finansieras eller kontrolleras direkt eller indirekt av staten, regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentliga organ.
- 53 I förevarande fall ankommer det således på den hänskjutande domstolen att, i enlighet med den rättspraxis som det erinrats om i punkt 42 i förevarande dom, med beaktande av tillämpliga nationella bestämmelser, varav ett antal har åberopats av EuroNorm och kommissionen, men vars tolkning inte omfattas av EU-domstolens behörighet, avgöra huruvida universitetet i Tübingen, Reutlingens högskola och handels- och industrikammaren i denna stad uppfyller dessa kriterier.

- 54 Vid förhandlingen gjorde NMI TT i detta avseende gällande att det framgår av den "Användarhandledning om definitionen av SMF-företag" som kommissionen offentliggjorde år 2015, och särskilt av sidan 19 i denna handledning, att enligt kommissionen kan universitet, oavsett vilken ställning de har enligt nationell rätt, inte betraktas som "offentliga organ" som omfattas av den allmänna undantagsregeln i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014.
- 55 Det ska emellertid med ens påpekas att det på sidan 2 i denna användarhandledning tydligt och uttryckligen anges att "den [inte] har något rättsligt värde och ... inte [är] rättsligt bindande för kommissionen på något sätt. [2003 års rekommendation] ... är [nämligen] den enda giltiga grund för fastställande av villkoren för när ett företag anses vara ett litet eller medelstort företag". Sådana icke-bindande föreskrifter binder än mindre domstolen.
- 56 Under alla omständigheter konstaterar domstolen att kommissionen på sidan 19 i användarhandledningen, i motsats till vad NMI TT har antytt, inte har angett att universitet aldrig kan omfattas av den allmänna undantagsregeln i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, utan har nöjt sig med att erinra om, såsom redan framgår av punkterna 38–41 i förevarande dom, att universitet, när de omfattas av begreppet "offentligt organ", i den mening som avses i denna bestämmelse, inte omfattas av denna regel om de saknar anknytning, i den mening som avses i artikel 3.3 i denna bilaga, till det berörda företaget. NMI TT medgav själv vid förhandlingen, såsom framgår av punkt 40 ovan, att detta villkor inte var uppfyllt i förevarande fall.
- 57 För det fall den hänskjutande domstolen skulle komma fram till att en eller flera av de enheter som nämns i punkt 53 i förevarande dom utgör offentliga organ, i den mening som avses i artikel 3.4 i nämnda bilaga, ska det, som svar på den hänskjutande domstolens frågor i detta avseende, även preciseras att det för tillämpningen av denna bestämmelse saknar betydelse att de personer som utsetts på förslag av dessa organ utövar ledamotuppdraget i det berörda företaget ideellt, när de har föreslagits och utsetts i egenskap av medlemmar i dessa organ, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.
- 58 Artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014 ska följaktligen tolkas så, att begreppet "offentligt organ" i denna bestämmelse kan omfatta enheter, såsom universitet och högskolor samt en handels- och industrikammare, när dessa enheter särskilt har inrättats för att tillgodose allmänna intressen, är rättssubjekt och till större delen finansieras eller kontrolleras direkt eller indirekt av staten, regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentliga organ. Det saknar betydelse för tillämpningen av nämnda bestämmelse att de personer som utsetts på förslag av dessa offentliga organ utövar ledamotuppdraget i det berörda företaget ideellt, när de har föreslagits och utsetts i egenskap av medlemmar i dessa organ.

Huruvida det föreligger kontroll, i den mening som avses i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014

- 59 I enlighet med rättspraxis (se punkt 44 ovan) ska lydelsen av artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, samt det sammanhang i vilket den ingår och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som den ingår i, beaktas för att avgöra huruvida förekomsten av kontroll, i den mening som avses i denna bestämmelse, endast kräver att offentliga organ gemensamt, om än indirekt, innehar minst 25 procent av kapitalet eller rösterna i det berörda företaget, i enlighet med villkoren i bolagsordningen för det företag som utövar direkt kontroll över det, eller om det därutöver är nödvändigt att kontrollera huruvida dessa organ kan påverka och samordna sina företrädare när de utövar sin rösträtt eller huruvida de sistnämnda faktiskt beaktar nämnda organs intressen.

- 60 Vad för det första gäller lydelsen av artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014 konstaterar domstolen att denna bestämmelse, i enlighet med skäl 13 i 2003 års rekommendation, på vilken bilagan, såsom påpekas i punkterna 34 och 49 i förevarande dom, grundar sig, enbart hänvisar till den omfattning i vilken offentliga organ innehar kapital eller röster i det berörda företaget, utan att därutöver nämna det sätt på vilket dessa organ eller deras företrädare faktiskt agerar.
- 61 Vad för det andra gäller det sammanhang i vilket bestämmelsen ingår, ska det påpekas att det i artikel 3 i bilaga I till förordning nr 651/2014 uttryckligen föreskrivs att det, för att avgöra om ett företag är anknutet till ett annat företag, är nödvändigt att undersöka huruvida det förstnämnda företaget faktiskt utövar ett avgörande inflytande på det andra företaget.
- 62 I synnerhet föreskrivs i artikel 3.3 andra stycket en presumtion om att bestämmande inflytande inte anses föreligga då de investerare som avses i punkt 2 andra stycket inte direkt eller indirekt deltar i förvaltningen av det berörda företaget, ”dock utan att detta påverkar deras rättigheter som aktieägare eller delägare”.
- 63 Omvänt gäller, såsom framgår av artikel 3.3 fjärde stycket, att företag kan anses som anknutna när de, på grund av den roll som en fysisk person eller en grupp fysiska personer i samverkan har spelat för att utöva inflytande över de berörda företagens affärsbeslut, utgör en enda ekonomisk enhet, även om dessa företag formellt sett inte har någon av de förbindelser som avses i artikel 3.3 första stycket (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 februari 2014, HaTeFo, C-110/13, EU:C:2014:114, punkterna 34, 35 och 39, samt beslut av den 11 maj 2017, Bericap, C-53/17, ej publicerat, EU:C:2017:370, punkt 17).
- 64 Det kan däremot konstateras att samma artikel 3.4 inte innehåller några motsvarande bestämmelser vad gäller offentliga organ som, enskilt eller tillsammans, kontrollerar minst 25 procent av kapitalet eller rösterna i ett annat företag.
- 65 Definitionen av begreppet SMF, i den mening som avses i bilaga I till förordning nr 651/2014, i det att den leder till att företag som omfattas av detta begrepp ges fördelar, oftast genom bestämmelser som innebär undantag från allmänna bestämmelser, ska tolkas restriktivt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 februari 2014, HaTeFo, C-110/13, EU:C:2014:114, punkt 32).
- 66 Vad för det tredje gäller det mål som eftersträvas med artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, syftar denna bestämmelse, i enlighet med det kriterium om oberoende som bland annat ligger till grund för begreppet SMF, i den mening som avses i denna bilaga, till att säkerställa, såsom framgår av punkterna 32–39 i förevarande dom, att det berörda företaget har möjlighet att självständigt fatta affärsbeslut.
- 67 En situation som kännetecknas av att det finns strukturella band mellan olika företag vad gäller ägarandelar och röster utesluter att dessa företag kan anses vara ekonomiskt oberoende av varandra, eftersom den leder till att ett företag, oberoende av dess verkliga beteende, kan utöva ett avgörande inflytande på ett annat företags beslut (se, analogt, dom av den 2 april 2009, Glückauf Brauerei, C-83/08, EU:C:2009:228, punkterna 32–34).
- 68 Det ska vidare påpekas att såväl artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014, såsom bland annat framgår av skäl 30 i denna förordning och av skäl 13 i 2003 års rekommendation, som själva förordningen, som föreskriver ett undantag för kategorier av stöd som är förenliga med den inre marknaden, syftar till att öka den administrativa klarheten och rättssäkerheten genom att säkerställa en effektiv och förenklad övervakning av konkurrensreglerna på området för statligt stöd (se, analogt, dom av den 29 juli 2019, Bayerische Motoren Werke och Freistaat Sachsen/kommissionen, C-654/17 P, EU:C:2019:634, punkt 141 och där angiven rättspraxis).

- 69 Det är uppenbart att den omständigheten att det, vid bedömningen av huruvida ett företag omfattas av de förmånligare bestämmelser som är tillämpliga på SMF, enbart tas hänsyn till i vilken utsträckning som offentliga organ innehar kapital eller röster i företaget, utan att det är nödvändigt att dessutom undersöka hur dessa organ eller deras företrädare faktiskt har agerat, kan underlätta de behöriga myndigheternas tillämpning av den allmänna undantagsregeln i artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014.
- 70 Det framgår således såväl av lydelsen av denna bestämmelse som av det sammanhang i vilket den ingår och av det mål som eftersträvas med bestämmelsen och de föreskrifter i vilka den ingår att förekomsten av kontroll, i den mening som avses i nämnda bestämmelse, enbart följer av i vilken utsträckning de offentliga organen innehar kapital eller röster i det berörda företaget.
- 71 För att en sådan kontroll ska anses föreligga är det följaktligen tillräckligt att dessa offentliga organ, om än indirekt, gemensamt innehar minst 25 procent av kapitalet eller rösterna i det berörda företaget, i enlighet med bolagsordningen för det företag som utövar den direkta kontrollen över företaget, utan att det är nödvändigt att därutöver undersöka huruvida dessa organ kan påverka och samordna sina företrädare när de utövar sin rösträtt eller huruvida de sistnämnda faktiskt beaktar nämnda organs intressen.
- 72 I förevarande fall är utrett att NMI-institutet innehar 88,8 procent av rösterna i NMI TT. Av beslutet om hänskjutande framgår att frågan om utövandet av dessa röster inte regleras i NMI-institutets stadga.
- 73 Det framgår emellertid av artiklarna 2, 7 och 13 i NMI-institutets stadga att stiftelsens styrelse, i vilken samtliga ledamöter, såsom har framgått av diskussionerna under förhandlingen vid EU-domstolen och såsom NMI TT själv uttryckligen har angett, för närvarande är ledamöter i detta bolags styrelse, dels har till uppgift att fastställa de principer som reglerar NMI-institutets verksamhet vad bland annat avser utnyttjandet av forskningsresultat och genomförande av projekt för forskning och utveckling, dels har en rad befogenheter vad avser rådgivning och beslutsfattande gällande planering av innehåll och finansiell planering samt gällande utnämning och entledigande samt ansvarsfrihet för bolagsstyrelsen. Därutöver har stiftelsens styrelse befogenhet att ändra NMI-institutets stadga och att upplösa institutet.
- 74 Under dessa omständigheter förefaller det, med förbehåll för den kontroll som den hänskjutande domstolen ska göra, i enlighet med den rättspraxis som det erinras om i punkt 42 i förevarande dom, som att bestämmelserna i NMI-institutets stadga kan ge offentliga organ ett indirekt innehav av mer än 25 procent av rösterna i NMI TT, på grund av att de offentliga organens företrädare är ledamöter i stiftelsens styrelse.
- 75 Med beaktande av samtliga överväganden ovan ska den hänskjutande domstolens frågor besvaras enligt följande. Artikel 3.4 i bilaga I till förordning nr 651/2014 ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning som utesluter att ett företag kan anses tillhöra SMF-kategorin, när det organ i företaget som innehar huvuddelen av kapitalet i företaget, även om det inte har rätt att sköta den dagliga driften av företaget, till övervägande del består av medlemmar som företräder offentliga organ, i den mening som avses i denna bestämmelse, varmed de sistnämnda, enbart av den anledningen, gemensamt indirekt kontrollerar, i den mening som avses i denna bestämmelse, det första företaget, varvid
- begreppet ”offentligt organ” i nämnda bestämmelse kan omfatta enheter, såsom universitet och högskolor samt en handels- och industrikammare, när dessa enheter särskilt har inrättats för att tillgodose allmänna intressen, är rättssubjekt och till större delen finansieras eller kontrolleras direkt eller indirekt av staten, regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentliga organ,

utan att det därvid har betydelse att de personer som utsetts på förslag av dessa enheter utövar ledamotuppdraget i det berörda företaget ideellt, när de har föreslagits och utsetts i egenskap av medlemmar i dessa enheter, och

- det, för att en sådan kontroll ska föreligga, är tillräckligt att offentliga organ, om än indirekt, gemensamt innehar minst 25 procent av kapitalet eller rösterna i det berörda företaget, i enlighet med bolagsordningen för det företag som utövar den direkta kontrollen över företaget, utan att det är nödvändigt att därutöver undersöka huruvida dessa organ kan påverka och samordna sina företrädare när de utövar sin rösträtt eller huruvida de sistnämnda faktiskt beaktar nämnda organs intressen.

Rättegångskostnader

- 76 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tionde avdelningen) följande:

Artikel 3.4 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 om att förklara vissa kategorier av stöd förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 [FEUF] ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning som utesluter att ett företag kan anses tillhöra kategorin små och medelstora företag (SMF), när det organ i företaget som innehar huvuddelen av kapitalet i företaget, även om det inte har rätt att sköta den dagliga driften av företaget, till övervägande del består av medlemmar som företräder offentliga organ, i den mening som avses i denna bestämmelse, varmed de sistnämnda, enbart av den anledningen, gemensamt indirekt kontrollerar, i den mening som avses i denna bestämmelse, det första företaget, varvid

- begreppet ”offentligt organ” i nämnda bestämmelse kan omfatta enheter, såsom universitet och högskolor samt en handels- och industrikammare, när dessa enheter särskilt har inrättats för att tillgodose allmänna intressen, är rättssubjekt och till större delen finansieras eller kontrolleras direkt eller indirekt av staten, regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentliga organ, utan att det därvid har betydelse att de personer som utsetts på förslag av nämnda enheter utövar ledamotuppdraget i det berörda företaget ideellt, när de har föreslagits och utsetts i egenskap av medlemmar i dessa enheter, och
- det, för att en sådan kontroll ska föreligga, är tillräckligt att offentliga organ, om än indirekt, gemensamt innehar minst 25 procent av kapitalet eller rösterna i det berörda företaget, i enlighet med bolagsordningen för det företag som utövar den direkta kontrollen över företaget, utan att det är nödvändigt att därutöver undersöka huruvida dessa organ kan påverka och samordna sina företrädare när de utövar sin rösträtt eller huruvida de sistnämnda faktiskt beaktar nämnda organs intressen.

Underskrifter